

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

Deze elektronische versie maakt het mogelijk alle documenten van de papieren versie te raadplegen, die in elektronische vorm bestaan. Dit laatste is niet het geval voor bepaalde artikels van doctrine, die enkel in de papieren versie beschikbaar zijn. Deze papieren versie is voorbehouden aan de leden en de diensten van het federale Parlement. De elektronische versie bevat wel de referenties van de doctrine, die in de papieren versie is opgenomen.

Alle elektronische adressen waren toegankelijk op de datum van verschijning van het dossier. Het is echter altijd mogelijk dat bepaalde adressen worden afgeschaft of veranderd.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	2
EUROPESE UNIE	10
Wetgeving.....	10
Officieel document.....	10
Studies en rechtsleer	10
Links	11
BELGIË.....	12
Wetgeving (selectie).....	12
Parlementaire documenten	12
Documenten.....	13
Links	13
VERENIGD KONINKRIJK.....	14
Wetgeving.....	14
Documentatie	14
Links	15
FRANKRIJK	16
Wetgeving.....	16
Overheidsrapporten	16
Rechtsleer.....	16
Links	16
NEDERLAND.....	17
Wet- en regelgeving	17
Parlementaire documenten en rapport.....	17
Commentaar	18
Links	20
DUITSLAND.....	21
Wet- en regelgeving	21
Parlementaire documenten	21
Commentaar	22
Links	23
BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES	24
Europese Unie	24
België.....	24
Nederland	25
Vergelijkende gegevens	25

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

INLEIDING

In het kader van de problemen in de financiële sector en van de bevindingen van de bijzondere commissie, belast met het onderzoek naar de financiële en bankcrisis, leek het ons interessant documentatie te verzamelen m.b.t. de instellingen die het toezicht op de banken uitoefenen. Daar de materie erg complex en uitgebreid is, was het niet mogelijk aan alle aspecten aandacht te besteden, noch alle geldende wet- en regelgeving op te nemen. We hebben ons beperkt tot een aantal krachtlijnen betreffende inzonderheid de structuur en de bevoegdheden van de toezichthouders.

Het Comité van Europese bankentoezichthouders werd ingesteld door het besluit van de Europese Commissie van 5 november 2003 met het oog op bezinning, overleg en adviesverstrekking aan de Europese Commissie over aangelegenheden ivm de bankregelgeving en het banktoezicht, dit alles in het kader van de zogeheten Lamfalussy-procedure. De Lamfalussy-procedure beoogt de besluitvorming op Europees niveau m.b.t. de financiële en de bankwereld te versnellen en de harmonisering van de nationale regelgeving te optimaliseren. Tengevolge van de evaluatie van de Lamfalussy-procedure in 2007, heeft de Commissie op 23 januari 2009 een nieuw besluit aangenomen, dat het besluit van 5 november 2003 vervangt en het statuut regelt van het Comité van Europese bankentoezichthouders. De opdrachten van het comité zijn het bevorderen van de samenwerking tussen nationale toezichtsorganen en van de goede praktijken op het vlak van toezicht.

Het comité beschikt over geen reglementerende bevoegdheid. De adviezen en aanbevelingen die het publiceert, hebben geen bindende kracht. Het comité is samengesteld uit vertegenwoordigers van de nationale instellingen die bevoegd zijn voor het prudentieel toezicht op de kredietinstellingen, evenals uit vertegenwoordigers van de nationale centrale banken en van de Europese Centrale Bank. Het toezicht op de banken is dus op dit ogenblik grotendeels een nationale aangelegenheid, waarbij de Europese Commissie, bijgestaan door het Comité van Europese bankentoezichthouders zorgt voor het bevorderen van de samenwerking en van de toepassing van uniforme regels.

De financiële crisis van 2008 was voor sommigen de aanleiding om te pleiten voor de uitbouw van een werkelijk banktoezicht op Europees niveau. Thans is het debat hierover volop geopend, in het bijzonder tengevolge van de publicatie van het rapport 'Larosière', dat werd gevraagd door de Europese Commissie.

In België is, krachtens de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten en de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen, de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) belast met de controle op de kredietinstellingen.

Dit is maar één van de vele opdrachten van de CBFA. De CBFA is immers, in het algemeen, bevoegd voor de controle op de financiële instellingen

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

(kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen, beursvennootschappen en beleggingsondernemingen, beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging en instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening), alsook op de tussenpersonen in financiële diensten. Zij is ook bevoegd voor het toezicht op de informatie en de werking van de financiële markten, en voor de bescherming van de consumenten van financiële diensten. Het Belgische model is dus gekenmerkt door één geïntegreerde controle-autoriteit. Op enkele uitzonderingen na is één enkele regulator belast met het toezicht op de ganse financiële sector.

Voor wat betreft het toezicht op de kredietinstellingen oefent de CBFA een prudentiële controle uit. Ze waakt erover dat de instellingen op een gezonde en bedachtzame manier beheerd worden, teneinde op elk moment aan hun engagementen te kunnen voldoen. Ze verleent toestemming aan de kredietinstellingen en neemt de periodieke controle voor haar rekening. De controle heeft betrekking op de juridische organisatie van de instelling, de hoedanigheden van de bestuurders, de structuur van het patrimonium en de aandeelhouders, en het respecteren van de normen inzake boekhouding en beheer.

De CBFA beschikt, om haar opdracht te kunnen uitvoeren, over aanzienlijke bevoegdheden inzake regulering, onderzoek, injunctie en sanctionering.

De CBFA is een autonome administratieve instantie die gefinancierd wordt door de organismen die ze controleert. Haar administratieve structuur bestaat uit vier organen. De voorzitter van het directiecomité leidt de CBFA en vertegenwoordigt haar. Het directiecomité, waarvan de leden benoemd zijn door de Koning, is het collegiale beslissingsorgaan dat belast is met het effectieve beheer van de CBFA. Het derde orgaan is de raad van toezicht, die samengesteld is uit leden, die benoemd zijn door de Koning en die geen deel uitmaken van het directiecomité, noch van het personeel van de CBFA. Deze raad heeft budgettaire bevoegdheden en een algemene opdracht van advies en controle. De secretaris-generaal tenslotte, is verantwoordelijk voor de administratieve organisatie van de CBFA.

Er is een samenwerkingsverband tussen de CBFA, die belast is met de micro-prudentiële controle (individueel toezicht van elke instelling) en de Nationale Bank van België (NBB), die bevoegd is op macro-prudentieel niveau (controle van de stabiliteit van het financiële systeem in zijn geheel). De wet voorziet namelijk dat de helft van de leden van het directiecomité van de CBFA benoemd worden uit leden van het directiecomité van de NBB en dat drie leden van de raad van toezicht van de CBFA gekozen worden uit de regenten van de NBB. De artikels 117 en 118 van de wet van 2 augustus 2002 hebben deze band nog versterkt door een Comité voor Financiële Stabiliteit (CFS) op te richten, dat samengesteld is uit de leden van de directiecomités van de CBFA en de NBB en dat zich bezig houdt met problemen die aan beide instellingen gemeenschappelijk zijn. Deze wet heeft ook de Raad van Toezicht van de Overheid der Financiële Diensten (RTOFD) gecreëerd, die bestaat uit de leden van de raad van toezicht van de CBFA en een aantal leden van de regentenraad van de NBB en die bevoegd is om advies te geven m.b.t. organisatorische kwesties en m.b.t. de werking van de markten en financiële organismen.

Het comité Lamfalussy, dat van de federale regering de opdracht kreeg om een advies te formuleren over de architectuur van het Belgische financiële en bancaire systeem, heeft op 23 februari 2009 een tussentijds verslag ingediend.

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

Uit dit verslag blijkt met name dat de samenwerking tussen de autoriteiten die belast zijn met micro- en macro-prudentiële controle, meer versterkt zou moeten worden. Het eindverslag wordt in de maand juni verwacht.

Ingevolge de financiële crisis werden er wetsvoorstellen ingediend om de rol van de raad van toezicht van de CBFA te versterken en om de sociale partners en de vertegenwoordigers van de consumenten bij de werkzaamheden van deze raad te betrekken. Een ander voorstel beoogt de overheveling van bevoegdheden van de CBFA m.b.t. de bescherming van de consumenten van financiële producten naar een nieuw organisme dat specifiek voor deze taak opgericht zou worden.

De aanbevelingen in het verslag van de bijzondere commissie, belast met het onderzoek naar de financiële en bankcrisis hakken de knoop niet door m.b.t. de toekomstige architectuur van de organen voor toezicht op de financiële sector, maar ze stellen drie opties voor. De eerste mogelijkheid zou erin bestaan het actuele systeem te behouden en de CBFA versterkte bevoegdheden te geven. Een tweede alternatief zou erin bestaan om de bevoegdheden van het Comité voor Financiële Stabiliteit, als verbindingsorgaan tussen de CBFA en de NBB, aanzienlijk te vergroten. De derde optie zou zijn om de bevoegdheden van de CBFA over te hevelen naar de NBB, met uitzondering van haar taak inzake toezicht op de financiële markten, hetgeen het mogelijk zou maken om de prudentiële controle integraal bij de NBB te centraliseren.

In het Verenigd Koninkrijk geldt de Financial Services Authority (FSA) sedert de inwerkingtreding van de Financial Services and Markets Act 2000 als enige, onafhankelijke regulator voor de financiële dienstenbedrijven in het Verenigd Koninkrijk. Gelet op de omvang van deze wet werd er slechts een uittreksel van in dit dossier opgenomen.

De FSA regelt en houdt toezicht op de handelsactiviteiten van nagenoeg alle financiële dienstenbedrijven in het Verenigd Koninkrijk (o.a. banken, verzekeraars, effectenmakelaars) en zorgt ook voor prudentieel toezicht.

Zoals bepaald in haar statuten streeft de FSA vier doelstellingen na: het vertrouwen in de markt vrijwaren, de kennis van het publiek inzake financiële aangelegenheden vergroten, de consumenten beschermen en de financiële criminaliteit doen dalen.

De FSA is verantwoordelijk voor zowel de veiligheid en de financiële soliditeit van de financiële instellingen, als voor het vastleggen van een gedragscode.

Ze wordt door de instellingen die onder haar toezicht staan ervaren als een zeer efficiënte en effectieve regelgever, onder andere dankzij de door haar gehanteerde 'principes van goede regelgeving', waarbij de nadruk ligt op goed beheer, efficiëntie, proportionaliteit, vernieuwing, concurrentie, het internationale karakter van financiële diensten en de rol van het management.

De FSA beschikt ook over de middelen om de uitvoering van opgelegde regels af te dwingen, en over ruime bevoegdheden inzake opsporing en vervolging.

Ze is niet bevoegd voor rapportering door de ondernemingen en ondernemingsbestuur. Deze vallen onder de verantwoordelijkheid van de Financial Reporting Council (FRC). Voor overnamebiedingen is het Takeover Panel bevoegd.

De FSA is een onderneming (company limited by guarantee) met 2800 werknemers, met aan het hoofd een raad van bestuur die bestaat uit veertien

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

leden, aangeduid door het ministerie van financiën. Ze moet jaarlijks verslag uitbrengen aan het Parlement.

Klachten tegen de FSA kunnen ingediend worden bij de Complaints Commissioner. Het Financial Services and Markets Tribunal oordeelt over geschillen tussen de FSA en individuen of ondernemingen.

De FSA wordt voornamelijk gefinancierd door bijdragen van de bedrijven waar ze toezicht over houdt en mag ook fondsen ontlelen in de privé-sector. Ze krijgt geen overheidsgeld.

De Financial Services and Markets Act 2000 voerde ook het 'Financial Services Compensation Scheme' in. Dit moet, onder bepaalde voorwaarden, compensatie verlenen aan klanten van een financieel dienstenbedrijf dat haar verplichtingen tegenover die klanten niet kan nakomen.

The Bank of England is als enige bevoegd voor het monetair beleid. Zij draagt ook bij tot de financiële stabiliteit van het land door haar marktoperaties, haar controle over het betalingssysteem en haar toegang tot de marktgegevens. Het ministerie van financiën legt het statutaire kader van de financiële reglementering vast.

De minister van financiën speelt een sleutelrol inzake financieel crisisbeheer en ingeval van faillissementen in het bankwezen.

In het Verenigd Koninkrijk kondigde premier Brown in 2008, als reactie op de ineenstorting van de bank Northern Rock door de crisis in de subprimes, een hervorming aan van het bankwezen. De Northern Rock bank zelf werd genationaliseerd.

In 2009 werd de Banking Act aangenomen. Deze wet voert een aantal maatregelen in om de financiële stabiliteit en de reputatie van het banksysteem in het Verenigd Koninkrijk te verbeteren en de consumenten beter te beschermen.

Zo krijgt de FSA o.a. meer bevoegdheden m.b.t. de uitwerking van het Financial Services Compensation Scheme, dat onder bepaalde voorwaarden compensatie mogelijk maakt voor gedupeerde klanten van een financiële instelling.

De wet voert ook een nieuwe procedure in om faillissementen van banken op een geordende manier af te handelen en ze verschaft de overheid meer middelen voor het omgaan met banken in financiële moeilijkheden.

In Frankrijk sluit de organisatie van het toezicht op de financiële activiteiten aan op het sectoriële model. Tengevolge van de bankwet van 24 januari 1984 en de wet op de financiële zekerheid van 1 augustus 2003 wordt het toezicht op de financiële activiteiten uitgeoefend door drie toezichtsinstanties die elk voor een andere sector bevoegd zijn : de bankcommissie voor de banksector, de autoriteit voor het toezicht op de verzekeringen en de ziekenfondsen (Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles - ACAM) voor de verzekeringssector in de brede zin van het woord en de autoriteit voor de financiële markten (Autorité des marchés financiers - AMF) voor de investeringen en de financiële markten. Sedert 1 januari 2001 zijn de teksten betreffende de bankcommissie opgenomen in de artikels L 613-1 e.v. van de 'Code monétaire et financier' (CMF).

De bankcommissie heeft als opdracht controle uit te oefenen op de naleving van de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen door de kredietinstellingen en de investeringsinstellingen (met uitzondering van

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

maatschappijen voor effectenbeheer) evenals de sanctionering van de vastgestelde tekortkomingen. Haar bevoegdheid beperkt zich tot het toezicht op de bankinstellingen, daar de vergunning wordt verleend door een andere instantie : het comité voor krediet- en investeringsinstellingen (Comité des établissements de crédit et des entreprises d'investissement).

Zoals de ACAM en de AMF, is de bankcommissie belast met een dubbel toezicht : enerzijds het toezicht op micro-prudentieel vlak (voornamelijk het waken over de soliditeit van de kredietinstellingen en de depositogaranties) en anderzijds het toezicht op commercieel vlak (het toezicht op de commercialisatietechnieken met het oog op de bescherming van de consument). Eigen aan Frankrijk is de uitoefening van het toezicht door de bewuste instantie op een duale manier : een college als beslissingsorgaan en de diensten van het Secretariaat-generaal die de beslissingen van het college voorbereiden en uitvoeren. De permanente leden van de diensten oefenen de controles uit op de stukken en ter plaatse. Het college daarentegen is samengesteld uit niet-permanente leden en niet-professionelen met uiteenlopende achtergrond. Het wordt voorgezeten door de gouverneur van de Banque de France of zijn vertegenwoordiger.

De bankcommissie heeft een dubbel statuut : in de uitoefening van haar toezichtsfunctie is ze een onafhankelijke administratieve overheid die b.v. een injunctie kan opleggen en in de uitoefening van haar sanctionerende bevoegdheid is ze een administratieve jurisdictie die o.a. een blaam kan uitspreken, een schrapping van een kredietinstelling of een geldboete waarvan het bedrag recent werd vertienvoudigd (art. L 613-21 CMF).

De administratieve beslissingen zijn vatbaar voor beroep wegens machtsoverschrijding voor de administratieve rechtbanken terwijl de gerechtelijke beslissingen enkel vatbaar zijn voor cassatieberoep bij de Raad van State.

De bankcommissie heeft geen rechtspersoonlijkheid. Ze heeft ook geen financiële autonomie. Daar zij aanleunt bij de Banque de France, wordt haar financiering verzekerd door de centrale bank. De bankcommissie is nauw verbonden met de Banque de France, die als macro-prudentiële toezichthouder moet waken over de stabiliteit van het financiële systeem in zijn geheel. De Banque de France stelt ambtenaren en middelen ter beschikking (bv databanken).

De uitwisseling tussen de verschillende toezichthouders wordt bevorderd door de wederzijdse deelname aan interne colleges. Het onderling overleg wordt ook vergemakkelijkt door de oprichting van een 'Collège des autorités de contrôle des entreprises du secteur financier' - (CACESF), ingesteld door artikel L 631-2 van CMF. De CACESF wordt voorgezeten door de minister bevoegd voor economie en verenigt minstens drie maal per jaar de vertegenwoordigers van de bankcommissie, de ACAM en de AMF.

In 2008 werd de opdracht van het Rekenhof tot evaluatie van overheidsbeleid officieel erkend. Deze opdracht heeft o.a. betrekking op de evaluatie van het toezicht op en de regulering van de financiële sector (art. 47-2 van de Grondwet). De conclusies van haar jaarverslag van 2009 liggen in de lijn van die van het verslag van Bruno Deletré, inspecteur van financiën, die door de minister van economie werd belast met een opdracht tot reflectie en tot het formuleren van voorstellen mbt de organisatie en het functioneren van het toezicht op de

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

financiële activiteiten in Frankrijk. De belangrijkste conclusies van de twee rapporten zijn : de vereenvoudiging van de toezichtsstructuur door een samensmelting van de instanties voor erkenning en toezicht, het samenbrengen van het toezicht op de banken en de verzekeringen binnen eenzelfde instantie, de uitbreiding van de rol van de CACESF om de samenwerking tussen de verschillende instanties te versterken en de verhoging van de geldelijke sancties om ze werkelijk ontradend te maken.

Het verslag Deletré stelt zelfs voor het sectoriële model te hervormen naar een functioneel toezichtsmodel door de installatie van een instantie voor prudentieel toezicht op banken, verzekeringen en ziekenfondsen enerzijds en door de toekenning van het toezicht op de commercialisatievoorwaarden voor de gehele sector aan de AMF anderzijds.

De regering werd door het Parlement gemachtigd om bij wege van ordonnanties tegen eind 2009 voor deze materies regelingen uit te werken.

In Nederland zijn de belangrijkste bepalingen inzake het toezicht op de financiële sector te vinden in de wet op het financieel toezicht, die op 1 januari 2007 in werking is getreden. Deze wet vervangt de voordien bestaande 8 toezichtwetten en hierbij is geopteerd voor een functioneel toezichtsmodel i.p.v. een sectoraal. Het prudentieel toezicht wordt uitgeoefend door De Nederlandsche Bank (DNB), het gedragstoezicht door de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Het prudentieel toezicht heeft vooral betrekking op de soliditeit van de financiële instellingen. Concreet betekent dit dat DNB toeziet op risicobeheer, integere bedrijfsvoering, solvabiliteit en liquiditeit en op de naleving van wet- en regelgeving. Ook het waarborgen van de stabiliteit van het gehele financiële systeem behoort tot de kerntaken van de Nederlandsche Bank. Het gedragstoezicht is gericht op ordelijke en transparante financiële marktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten. Dit gedragstoezicht wordt opgesplitst in gedragstoezicht op financiële ondernemingen enerzijds en op financiële markten anderzijds.

Het ministerie van financiën is op zijn beurt verantwoordelijk voor het functioneren van het financiële stelsel, de institutionele structuur en de wetgeving.

De art. 1:46 tem 1:50 van de wet financieel toezicht regelen de samenwerking tussen de nationale toezichthouders. Terzake is ook een samenwerkingsconvenant opgesteld.

De Nederlandsche Bank heeft de vorm van een n.v., waarvan het dagelijks bestuur in handen is van de directie. Verder is er een Raad van commissarissen en een Bankraad. De Raad van Commissarissen, waarvan één lid wordt aangewezen door de regering, ziet toe op het beheer en de algemene gang van zaken. De Bankraad kan de directie adviseren.

De AFM is een zelfstandig bestuursorgaan onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van financiën. De minister benoemt de bestuursleden en de leden van de Raad van Toezicht, die bij de AFM functioneert. De toezichthouders kunnen beroep doen op een brede waaier van maatregelen ingeval financiële instellingen hun verplichtingen niet nakomen. Zo kunnen instructies worden uitgevaardigd, een beheerder aangesteld, een openbare waarschuwing worden gepubliceerd of boetes worden opgelegd.

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

In april werd door de adviescommissie Toekomst Banken (ingesteld door het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Banken) het rapport 'Naar herstel van vertrouwen' uitgebracht, waarin een aantal aanbevelingen m.b.t. het toezicht op de banken werden geformuleerd. De bevoegde minister onderschrijft in grote mate de achterliggende gedachten. Wel is hij van oordeel dat het merendeel van het bestaande toezichtinstrumentarium volstaat. Een herziening van dat gehele instrumentarium zou overigens erg tijdrovend zijn. Een snelle aanscherping van het toezichtraamwerk op specifieke onderdelen lijkt hem op dit ogenblik een betere aanpak.

Verder is er een consultatie gebeurd voor een conceptwetsvoorstel Wijzigingswet 1 van de wet op het financieel toezicht. Een tweede wijzigingsvoorstel zal waarschijnlijk in oktober 2009 ter consultatie worden voorgelegd.

Daar de wet op het financieel toezicht zeer uitgebreid is, hebben we in de rubriek wetgeving enkel de bepalingen m.b.t. de toezichthouders en hun werking opgenomen.

In Duitsland wordt het toezicht op de financiële sector als geheel met daarin banken, financiële dienstverleningsinstellingen, verzekeraars en de handel in waardepapieren uitgeoefend door de 'Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht' (BaFin). Wat de banken betreft, wordt die bevoegdheid gedeeld met de Deutsche Bundesbank.

De BaFin werd opgericht in 2002 en hierdoor werden drie voorheen afzonderlijke toezichtinstanties samengevoegd. Het is een publiekrechtelijke instelling met rechtspersoonlijkheid, die onder het toezicht van de federale minister van financiën staat.

De raad van beheer bestaat uit 21 leden, met vertegenwoordigers van het federale ministerie van financiën en andere ministeries, van de Bundestag, kredietinstellingen en verzekerings- en investeringsmaatschappijen. Een vertegenwoordiger van de Deutsche Bundesbank kan zonder stemrecht aan de vergaderingen deelnemen.

Verder is er een Voorzitter, een "Direktorium" en een aantal adviesraden.

De BaFin wordt grotendeels gefinancierd door taksen en bijdragen van de instituten en ondernemingen waarop ze toezicht uitoefent. De taken van de BaFin worden omschreven in § 6 en § 6 a van het Kreditwesengesetz, dat de belangrijkste bepalingen inzake toezicht op de banken bevat. De hoofddoelen zijn mistoestanden bij bank- en kredietwezen tegen te gaan die een gevaar betekenen voor de zekerheid van de vermogenswaarden die aan de instituten zijn toevertrouwd, die afbreuk doen aan de voorgeschreven uitoefening van het bankwezen of die aanzienlijke nadelen voor de nationale economie kunnen meebrengen.

De BaFin verleent o.a. toelating om bankactiviteiten te verrichten. Verder heeft ze ruime bevoegdheden inzake onderzoek en tussenkomst in de financiële instellingen.

De Deutsche Bundesbank staat vooral in voor het lopende toezicht op de banken en speelt een belangrijke rol in crisismanagement. De leden van het bestuur van de Deutsche Bundesbank worden benoemd door de Bondspräsident. De voorzitter, de vice-voorzitter en een ander lid worden voorgedragen door de federale regering, de drie andere leden door de Bundesrat, in overeenstemming

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

met de federale regering. Bij de uitoefening van haar functie treedt de Deutsche Bundesbank onafhankelijk op en is ze niet onderworpen aan instructies van de federale regering. De samenwerking tussen BaFin en de Deutsche Bundesbank wordt in eerste instantie geregeld in § 7 van het Kreditwesengesetz. Het betreft inzonderheid het lopende toezicht. Dit toezicht omvat o.a. evaluatie van bankrapporten, jaarrekeningen, verslagen en interviews.

De wettelijke toezichtsmaatregelen t.o.v. de instellingen worden door BaFin getroffen, meestal op basis van de onderzoeksvaststellingen en beoordelingen van de Deutsche Bundesbank. BaFin en de Deutsche Bundesbank dienen elkaar waarnemingen en vaststellingen mee te delen, die voor de uitvoering van hun opdracht vereist zijn.

Om de samenwerking vlot te laten verlopen werd tussen de BaFin en de Deutsche Bundesbank een 'Memorandum of Understanding' opgesteld. Verder is er ook een richtlijn voor het lopende toezicht. Deze toezichtsrichtlijn wil ook het risico-georiënteerde aspect van het banktoezicht concretiseren.

Bij de BaFin is een forum voor toezicht op de financiële markten ingesteld, waarvan de BaFin en de Bundesbank deel uitmaken. Het federale ministerie van financiën kan aan de vergaderingen deelnemen. Het forum coördineert de samenwerking met de Bundesbank bij het toezicht.

Op vraag van het Bondsministerie van financiën werd een studie uitgevoerd naar het functioneren van het banktoezicht tijdens de financiële crisis. In het rapport blijkt dat de samenwerking tussen BaFin en Deutsche Bundesbank vrij goed functioneert. Wel wordt gewezen op een aantal structurele zwakheden. Zo zou meer aandacht moeten worden besteed aan systeemrelevante componenten en aan de stabiliteit en de samenhang van het geheel van de financiële markten, waar in het verleden de aandacht vooral ging naar specifieke economische items zoals individuele banken. Er wordt o.a. de oprichting van een onafhankelijk wetenschappelijk comité i.v.m. het toezicht op de financiële markten voorgesteld, evenals een opwaardering van het forum voor toezicht op de financiële markten. In dit kader wordt een werkgroep opgericht om wetgevende voorstellen uit te werken. Verder kan nog worden gewezen op een regeringsontwerp ter versterking van het toezicht op de financiële en verzekeringsmarkt. Hierdoor zouden de bevoegdheden van BaFin worden uitgebreid. Tenslotte wordt ook voorgesteld om vertegenwoordigers van een verbruikersvereniging en van het bevoegd ministerie inzake consumentenbescherming in de raad van beheer van BaFin een plaats te geven.

R. Van Nieuwenborgh

Bibliotheek van het federale Parlement
De instellingen belast met het toezicht op de banken
dossier nr. 117 – 11.05.2009

EUROPESE UNIE

Wetgeving

Beslissing van de Commissie van 23 januari 2009 tot instelling van het Comité van Europese banktoezichthouders (*Pb.L.*, 29 januari 2009).

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:025:0023:0027:NL:PDF>

Richtlijn 2006/48/EG van 14 juni 2006 betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2006L0048:20080321:NL:PDF>

Officieel document

Mededeling van de Commissie « Evaluatie de van de Lamfalussy-procedure. Bevorderen van de toezichtconvergentie », 20 november 2007

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0727:FIN:NL:PDF>

Studies en rechtsleer

The high-level group on financial supervision in the EU, "Report", Bruxelles, 25 February 2009

http://ec.europa.eu/commission_barroso/president/pdf/statement_20090225_en.pdf

Programme 2009 du Comité européen des contrôleurs bancaires

<http://www.c-ebs.org/getdoc/961c8ed5-6e46-4de9-83a8-2f5588042249/CEBS-Work-Programme-2009.aspx>

Nederlandse Bank, « Maatwerk in het toezicht op banken in Europa », *Kwartaalbericht*, mars 2008

http://www.dnb.nl/binaries/Maatwerk_tcm46-173622.pdf

J. Niemeyer, "The regulatory framework for banks in the EU: an introduction", *Economic Review*, 2006/2.

http://www.riksbank.com/pagefolders/26596/2006_2_artikel1_eng.pdf

Bibliotheek van het federale Parlement
De instellingen belast met het toezicht op de banken
dossier nr. 117 – 11.05.2009

Links

Comité européen des contrôleurs bancaires

<http://www.c-ebs.org>

Bibliotheek van het federale Parlement
De instellingen belast met het toezicht op de banken
dossier nr. 117 – 11.05.2009

BELGIË

Wetgeving (selectie)

Wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen

http://www.cbfa.be/nl/ki/wg/pdf/law_22-03-1993.pdf

Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten

http://www.cbfa.be/nl/aboutcbfa/wg/pdf/law_02-08-2002.pdf

Parlementaire documenten

Verslag van 27 april 2009 namens de bijzondere commissie belast met het onderzoek naar de financiële en bankcrisis

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1643/52K1643002.pdf>

Wetsvoorstel van 4 maart 2009 tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten teneinde de raad van toezicht van de Commissie voor het bank-, financie- en assurantiewezenen te versterken met vertegenwoordigers van de sociale partners

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1852/52K1852001.pdf>

Wetsvoorstel van 4 maart 2009 tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële diensten, teneinde de rol van de raad van toezicht van de Commissie voor het bank-, financie- en assurantiewezenen te versteken

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1853/52K1853001.pdf>

Wetsvoorstel van 4 maart 2009 tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten en tot organisatie van de raadpleging van de consumentenverenigingen door de raad van toezicht van de Commissie voor het bank-, financie- en assurantiewezenen

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1854/52K1854001.pdf>

Voorstel van kaderwet van 2 december 2008 betreffende de oprichting van een agentschap ter bescherming van de consumenten van gewone financiële producten

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1632/52K1632001.pdf>

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

Documenten

De Commissie voor het bank-, financie- en assurantiewezen. Een korte voorstelling

<http://www.cbfa.be/nl/aboutcbfa/pres/pdf/presentation.pdf>

Tussentijds rapport van het hoog comité voor een nieuwe financiële architectuur (februari 2009)

http://www.docufin.fgov.be/intersalgn/thema/actueel/pdf/High_level_committee_on_a_new_financial_architecture_interim_report_NL_20090223.pdf

Links

Commissie voor het bank-, financie- en assurantiewezen

<http://www.cbfa.be/nl/index.asp>

Comité voor financiële stabiliteit en Raad van toezicht van de overheid der financiële diensten

<https://www.csf-cfs.be/CSF/NL/HomePage.htm>

Nationale bank van België

<http://www.bnb.be/pub/Home.htm?l=nl>

Bibliotheek van het federale Parlement
De instellingen belast met het toezicht op de banken
dossier nr. 117 – 11.05.2009

VERENIGD KONINKRIJK

Wetgeving

Banking Act 2009

http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2009/pdf/ukpga_20090001_en.pdf

Financial services and markets Act 2000

http://www.opsi.gov.uk/ACTS/acts2000/pdf/ukpga_20000008_en.pdf

Documentatie

The Turner Review: a regulatory response to the global banking crisis,
The Financial Services Authority, London, 2009

http://www.fsa.gov.uk/pubs/other/turner_review.pdf

POUËZAT, Y., L'organisation de la supervision des activités financières au
Royaume-Uni, Ambassade de France au Royaume-Uni, Mission Economique,
2008

<http://www.minefe.gouv.fr/depose/090119-rapdeletre.pdf>

The supervision of Northern Rock: a lessons learned review, FSA Internal audit
division, FSA, London, 2008

http://www.fsa.gov.uk/pubs/other/exec_summary.pdf

The structure of financial supervision: approaches and challenges in a global
marketplace, The Group of Thirty, Washington, 2008

http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/us_fsi_banking_G30%20Final%20Report%2010-3-08.pdf

The Financial Services Authority: a review under section 12 of the Financial
Services and Markets Act 2000, National Audit Office, London, 2007

http://www.nao.org.uk/publications/0607/financial_services_authority.aspx

Explanatory notes to Financial Services and Markets Act 2000, HMSO, London,
2000

http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2000/en/ukpgaen_20000008_en_1.htm

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

Links

http://www.opsi.gov.uk/si/si1996/Uksi_19961669_en_1.htm#end

http://www.opsi.gov.uk/si/si2000/uksi_20002952_en.pdf

http://www.opsi.gov.uk/si/si1995/Uksi_19953275_en_1.htm#tcon

http://www.opsi.gov.uk/si/si2009/uksi_20090209_en_2

<http://www.opsi.gov.uk/si/si2004/20041862.htm>

http://www.opsi.gov.uk/si/si2004/uksi_20041862_en.pdf

<http://www.fsa.gov.uk>

<http://www.fsa.gov.uk/Pages/About/complaints/procedure/index.shtml>

http://www.banktech.com/news/showArticle.jhtml?articleID=205918170&printer_friendly=this-page

<http://www.thetakeoverpanel.org.uk/>

<http://www.thetakeoverpanel.org.uk/wp-content/uploads/2008/11/code.pdf>

<http://www.hm-treasury.gov.uk/>

<http://www.bankofengland.co.uk/>

<http://www.oft.gov.uk/>

<http://www.financial-ombudsman.org.uk/>

<http://www.frc.org.uk/>

<http://www.fsa.gov.uk/pages/doing/regulated/law/focus/tribunal.shtml>

<http://www.nao.org.uk/news/0607/0607500.aspx>

<http://www.fscs.org.uk/>

Bibliotheek van het federale Parlement
De instellingen belast met het toezicht op de banken
dossier nr. 117 – 11.05.2009

FRANKRIJK

Wetgeving

Code monétaire et financier : art. L 611-1 tem L 615-1 en L 631-1 tem L 631-2
www.legifrance.gouv.fr, rubriek 'codes'

Overheidsrapporten

Rapport de la mission de réflexion et de propositions sur l'organisation et le fonctionnement de la supervision des activités financières en France (rapport Deletré) – januari 2009

<http://www.minefe.gouv.fr/depose/090119-rapdeletré.pdf>

Rapport public annuel de la Cour des Comptes – 1ère partie (februari 2009)

<http://www.ccomptes.fr/fr/CC/documents/RPA/17-autorites-control-regulation-secteur-financier.pdf>

Rechtsleer

The structure of financial supervision. Approaches and challenges in a global marketplace – 2008

http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/us_fsi_banking_G30%20Final%20Report%2010-3-08.pdf

Banque de France : Note d'information n° 132 : La Commission bancaire (2003)

http://www.banque-france.fr/fr/supervi/telechar/supervi_banc/note132.pdf

Links

La crise bancaire et la régulation financière – avis et rapports du Conseil économique, social et environnemental – januari 2009

<http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/094000123/0000.pdf>

L'entreprise bancaire – cadre juridique (03/07/2007)

[http://www.fbf.fr/web/internet/content_entreprisebancaire.nsf/\(WebPageList\)/AF230B8D6272E996C1256DBF005431D4](http://www.fbf.fr/web/internet/content_entreprisebancaire.nsf/(WebPageList)/AF230B8D6272E996C1256DBF005431D4)

Supervision bancaire. La Commission bancaire : organisation, rôle et missions

http://www.banque-france.fr/fr/supervi/supervi_banc/cb/org.htm

Bibliotheek van het federale Parlement
De instellingen belast met het toezicht op de banken
dossier nr. 117 – 11.05.2009

NEDERLAND

Wet- en regelgeving

Wet op het financieel toezicht

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0020368>

Bankwet 1998

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0009508/>

Convenant tussen de Stichting Autoriteit Financiële markten en De Nederlandsche Bank N.V.

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?folderid=1098&downloadid=9601>

Parlementaire documenten en rapport

Aanpassing van bijzondere wetten aan de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Aanpassingswet vierde tranche Awb)

Stukken I Kamer 31124

<http://www.overheid.nl>

Wijziging van de in de wet op het financieel toezicht en enige andere wetten opgenomen regels met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete (Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving)

Stukken I Kamer 31458

<http://www.overheid.nl>

Kredietcrisis. Stukken II Kamer 31371, nr. 163

<http://www.overheid.nl>

Naar herstel van vertrouwen. Adviescommissie toekomst banken

<http://www.nvb.nl/scrivo/asset.php?id=290352>

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

Commentaar

- Algemeen

Wijzigingswet Wft1

http://www.minfin.nl/Actueel/Consultaties/2009/04/Wijzigingswet_Wft_1

Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving

http://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/31458_wet_wijziging_boetestelsel?zoekrol=vgh5mt4dsdk1

Toezicht financieel stelsel

http://www.minfin.nl/Onderwerpen/Financiële_markten/Financieel_toezicht/Toezicht_financieel_stelsel

Wet op het financieel toezicht

http://www.minfin.nl/Onderwerpen/Financiële_markten/Financieel_toezicht/Wet_op_het_financieel_toezicht

Indeling wet financieel toezicht

http://www.minfin.nl/Onderwerpen/Financiële_markten/Financieel_toezicht/Wet_op_het_financieel_toezicht/Indeling_Wft

Amvb's en ministeriële regelingen

http://www.minfin.nl/Onderwerpen/Financiële_markten/Financieel_toezicht/Wet_op_het_financieel_toezicht/AMvB's_en_ministeriële_regelingen

Prudentieel toezicht

<http://www.dnb.nl/openboek/extern/id/nl/all/40-154863.html>

Gedragstoezicht

<http://www.dnb.nl/openboek/extern/id/nl/all/40-157458.html>

Bekostiging toezicht financiële markten

http://www.minfin.nl/Onderwerpen/Financiële_markten/Financieel_toezicht/Wet_op_het_financieel_toezicht/AMvB's_en_ministeriële_regelingen

Rapport de la mission de réflexion et de propositions sur l'organisation et le fonctionnement de la supervision des activités financières en France-annexe 4 : Organisation de la supervision des activités financières aux Pays-Bas

<http://www.minefe.gouv.fr/depose/090119-rapdeletre.pdf>

The structure of financial supervision-2008

http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/us_fsi_banking_G30%20Final%20Report%2010-3-08.pdf

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

Handhavingsbeleid van de Autoriteit financiële markten en de Nederlandsche Bank

<http://www.opf.nl/SiteCollectionDocuments/Handhavingsbeleid%20van%20de%20AFM%20en%20DNB.pdf>

- *Toezicht – De Nederlandsche Bank*

Taken Nederlandsche Bank

<http://www.dnb.nl/over-dnb/taken/index.jsp>

Toezicht op banken

<http://www.dnb.nl/toezichtprofessioneel/de-consument-en-toezicht/banken/index.jsp>

Wat is een bank?

<http://www.dnb.nl/openboek/extern/id/nl/ki/40-116989.html>

Toezicht op kredietinstellingen

<http://www.dnb.nl/openboek/extern/id/nl/ki/40-187038.html>

Organisatie Nederlandse bank

<http://www.dnb.nl/over-dnb/organisatie/index.jsp>

Visie DNB toezicht 2006-2010

http://www.dnb.nl/binaries/Visie%20DNB%20toezicht%202006-2010_tcm46-146570.pdf

- *Toezicht – Autoriteit Financiële Markten*

Over de Autoriteit Financiële Markten

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?FolderId=1046>

Doelstellingen autoriteit financiële markten

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?FolderId=1047>

Kredietinstelling

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?folderid=1994>

Banken

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?DocumentId=8156>

Toetreding

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?FolderId=2021>

Convenant AFM en Nederlandse bank

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?DocumentId=9601>

Bibliotheek van het federale Parlement
De instellingen belast met het toezicht op de banken
dossier nr. 117 – 11.05.2009

Bevoegdheden

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?FolderId=1052>

Organigram

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?FolderId=1054>

Raad van toezicht

<http://www.afm.nl/marktpartijen/default.ashx?FolderId=1225>

Links

http://www.dnb.nl/openboek/extern/file/dnb_tcm40-186625.pdf

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

DUITSLAND

Wet- en regelgeving

Kreditwesengesetz : §5-§9, §32-§51

<http://bundesrecht.juris.de/kredwg/index.html>

Gesetz über die Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht

<http://bundesrecht.juris.de/findag/>

Bundesbank Act / Gesetz über die Deutsche Bundesbank: § 1- § 13

http://www.bundesbank.de/download/presse/publikationen/bbkgesetz_en.pdf

<http://bundesrecht.juris.de/bbankg/>

Guideline on carrying out and ensuring the quality of the ongoing monitoring of credit and financial services institutions by the Deutsche Bundesbank of 21 feb. 2008

http://www.bafin.de/cln_161/nn_721300/EN/BaFin/Legalbasis/Bundesbank/bundesbank_node.html?nn=true

Memorandum of understanding relating to cooperation between the Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht and the Deutsche Bundesbank regarding the supervision of credit and financial services institutions

http://www.bafin.de/nn_722156/SharedDocs/Veroeffentlichungen/EN/BaFin/Internationales/GemeinsameStandpunkte/mou_021031_en.html

Parlementaire documenten

Gesetz zur Umsetzung der aufsichtsrechtlichen Vorschriften der Zahlungsdiensterichtlinie : BR - Drucksache 348/09

<http://dip21.bundestag.de/dip21/brd/2009/0348-09.pdf>

Regierungsentwurf : Gesetz zur Stärkung der Finanzmarkt- und der Versicherungsaufsicht: BT- Drucksache 16/12783; BR - Drucksache 277/1/09

<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/127/1612783.pdf>

<http://dip21.bundestag.de/dip21/brd/2009/0277-1-09.pdf>

Entwürfe eines Gesetzes zur Änderung des Einlagensicherungs- und Anlegerentschädigungsgesetzes und anderer Gesetze: BT-Drucksache 16/12255; Drucksache 16/12599

<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/122/1612255.pdf>

<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/125/1612599.pdf>

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

Beschlussempfehlung und Bericht: Einsetzung eines Untersuchungsausschusses:
BT – Drucksache 16/12690

<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/126/1612690.pdf>

Commentaar

Finanzmarktaufsicht wird verbessert

http://www.bundesfinanzministerium.de/nn_54/DE/Wirtschaft_und_Verwaltung/Finanz_und_Wirtschaftspolitik/Entw_Finanzmarktaufsicht_Haupt.html?_nn=true

Gutachten zur Bankenaufsicht

http://www.bundesfinanzministerium.de/nn_1928/DE/Wirtschaft_und_Verwaltung/Geld_und_Kredit/042_Bafin,templateId=renderPrint.html

http://www.bundesfinanzministerium.de/nn_1928/DE/Wirtschaft_und_Verwaltung/Geld_und_Kredit/042Bafin_anl,templateId=raw,property=publicationFile.pdf

Rapport de la mission de réflexion et de propositions sur l'organisation et le fonctionnement de la supervision des activités financières en France . Annexe IV : Organisation de la supervision des activités financières en Allemagne

<http://www.minefe.gouv.fr/depose/090119-rapdeletre.pdf>

The structure of financial supervision-2008

http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/us_fsi_banking_G30%20Final%20Report%2010-3-08.pdf

BaFin: mission statement

http://www.bafin.de/cln_109/nn_721606/EN/BaFin/Legalbasis/Missionstatement/misionstatement_node.html?_nn=true

BaFin: functions

http://www.bafin.de/cln_109/SharedDocs/Downloads/EN/Service/Broschueren/080819_flyer,templateId=raw,property=publicationFile.pdf/080819_flyer.pdf

BaFin: banking supervision

http://www.bafin.de/cln_109/nn_721298/EN/BaFin/Functions/Bankingsupervision/bankingsupervision_node.html?_nn=true

BaFin: organisation

http://www.bafin.de/cln_109/nn_721554/EN/BaFin/Organisation/organisation_node.html?_nn=true

Bibliotheek van het federale Parlement

De instellingen belast met het toezicht op de banken

dossier nr. 117 – 11.05.2009

BaFin : cross-sectoral functions

http://www.bafin.de/cln_116/nn_721638/EN/BaFin/Functions/Crosssectoralfunctions/crosssectoralfunctions_node.html?_nnn=true

BaFin : funding

http://www.bafin.de/cln_109/nn_721298/EN/BaFin/Funding/funding_node.html?_nnn=true

Organisation of the Bundesbank

http://www.bundesbank.de/aufgaben/aufgaben_organisation.en.php

Bundesbank and German Financial Supervisory Authority

http://www.bundesbank.de/bankenaufsicht/bankenaufsicht_bafin.en.php

Links

<http://www.bundesbank.de/index.en.php>

Die Deutsche Bundesbank: Aufgabenfelder-April 2006

<http://www.bundesbank.de/download/presse/publikationen/buchbundesbank.pdf>

BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES

Europese Unie

Studies en rechtsleer

BEETSMA R., EIJFFINGER S., "Pleidooi voor herstructurering Europese financiële toezicht", *ESB*, 2008, nr. 4543S, p. 58 tem 63

FLAMÉE M., "Restructuring financial sector supervision – some international developments" in : *Liber amicorum Guy Keutgen*, Bruxelles, Bruylant, 2008

GROS D., "The Dogs That Didn't Bark: The EU and the Financial Crisis", *Current History*, March 2009, p. 105-109

België

BUYST, Erik, MAES, Ivo, 'Financiële regelgeving en supervisie in België (1830-2005)', *Kwartaalschrift Economie*, 2008, nr. 4, p. 393-413

ANNAERT, Jan, 'De financiële crisis : enkele lessen voor het prudentiële toezicht', *Kwartaalschrift Economie*, 2008, nr. 2, p. 137-141

SERVAIS, Jean-Paul, 'L'évolution de l'architecture de supervision du secteur financier – L'expérience belge' in : *Liber Amicorum Guy Keutgen*, Bruxelles, Bruylant, 2008, p. 139-165

COUSY, herman, 'Een algemeen overzicht van de wet van 2 augustus 2002 en de hervorming van het toezicht op de financiële sector' in : *Financiële wetgeving : de tussenstand 2004, Verslagboek van de studiedag van 16 juni 2004*, Kalmthout, biblio, 2004, p. 11-35

VAN GERVEN, Dirk, 'De commissie voor het bank, financië en assurantiewezen, een jaar na de hervorming', *T.Fin.R.*, 2004, nr. 4, p. 838-851

DABIN, Léon, 'La réception de la CBF "sous la coupole" ou la nouvelle architecture de la surveillance du secteur financier belge' in : *Liber Amicorum Guy Horsmans*, Bruxelles, Bruylant, 2004, p. 247-270

Bibliotheek van het federale Parlement De instellingen belast met het toezicht op de banken dossier nr. 117 – 11.05.2009
--

Nederland

Algemeen

BOS, Wouter, Financieel toezicht. Minder is beter : naar een ander toezicht, ESB-dossier, 19 september 2008, p. 1-11

BOSENS, Teunis, TER WEEL, Bas, Keuzes in gedragstoezicht op de financiële markten, ESB-dossier, 19 september 2008, p. 17-24

ROTH, G.P., VAN EERSEL, M., De wet op het financieel toezicht, Megaoperatie in het kader van de regulering van de financiële markten ; patiënt overleden ?, NJB, 11 mai 2007, nr. 19, p. 1164-1169

Vergelijkende gegevens

QUAGLIA, Lucia, Explaining the Reform of Banking Supervision in Europe : An Integrative Approach, *Governance*, 2008, V. 21, n° 3, July, p. 439-463

WYMEERSCH, Eddy, 'Vormen en structuren van financieel toezicht' in : *Synthèses de droit bancaire et financier, Liber Amicorum André Bruyneel*, Bruxelles, Bruylant, 2008, p. 109-126